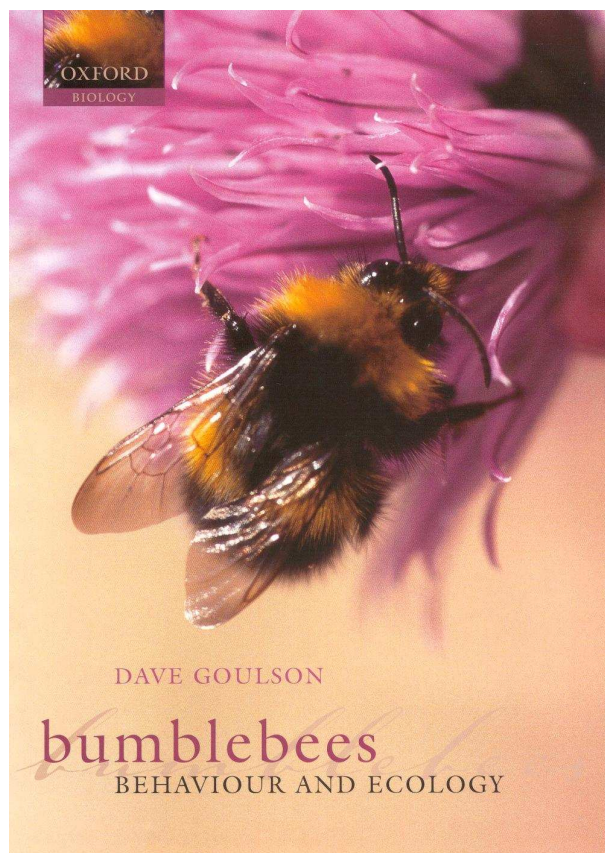

Om van te smullen voor diegene die zonder al te veel televisie, ik bedoel zonder plaatjes, kan blijven lezen. Het boek is niet voor de leek, maar bestemd voor de liefhebber in hart en nieren!

Boekbespreking: Field guide to the Bumblebees of Great Britain & Ireland

Theo Peeters

Edwards, M. & M. Jenner, 2005. Field guide to the Bumblebees of Great Britain & Ireland. - Ocelli, 106 p. ISBN: 0-9549713-0-2. Nieuw: 10 Engelse ponden.

Het boekje, of beter gezegd deze veldgids, bestaat grofweg uit een zevental hoofdstukken. De inleiding behandelt wat hommels zijn, vertelt hoe de gids kan worden gebruikt en geeft een verantwoording voor de veldgids zoals hij is. De auteurs gebruiken bijvoorbeeld alleen wetenschappelijke namen en

verwijzen voor de Engelse namen naar een tabel achterin het boekje. De gids wil vooral een hulp zijn om hommels in het veld gemakkelijker te identificeren. Het hoofdstuk over de levenswijzen van hommels behandelt de levenscyclus van een sociale hommel en die van een koekoekshommel en enkele andere parasieten en predatoren van hommels. Kort wordt de status van de hommels in Engeland geschetst; de helft van de sociale hommels is ernstig bedreigd en er wordt een vergelijking getrokken met de achteruitgang van patrijs, kerkuil, veldleuwerik, grauwe gors, geelgors in hetzelfde tijdperk. Een situatie vergelijkbaar met die in ons land! Daarna volgen nog paragrafen over voedsel en foerageergedrag en enkele opmerkingen over beschermingsmaatregelen.

Het determineren van hommels wordt voorafgegaan door een verhaal over hommel 'mimics en look-alikes', meestal vliegen. Daarna volgen een paragraaf over het seksen van hommels en wordt het onderscheid tussen sociale en koekoekshommels uitgelegd. Vervolgens wordt de 'snelle determinatiekaart' toegelicht en volgt een toelichting op de verschillende symbolen die bij het soortenoverzicht worden gebruikt. De snelle identificatie kaart van 2 bladzijden geeft kleurpatronen van het hommellichaam en opmerkingen over duidelijke structurele kenmerken.

Het grootste deel van de gids beslaat het soortenoverzicht dat duidelijke foto's en kleurcodes toont van beide seksen van alle 22 tegenwoordig nog aan te treffen soorten. *Bombus lucorum* wordt gezien als één soort en is nog niet verder opgedeeld in *B. magnus* en *B. cryptarum*. In Engeland komen *B. norvegicus* en *B. veteranus* niet voor, daarentegen hebben ze daar wel *Bombus monticola* die in ons land ontbreekt. *Bombus pomorum* en merkwaardig genoeg ook *Bombus subterraneus* zijn niet opgenomen, omdat ze uit Engeland zijn verdwenen. Behalve de foto's wordt per soort met behulp van illustraties een overzicht gegeven van de verspreiding vanaf 1990 in Engeland en Ierland in 100 x 100 km-hokken, de vliegtijd van beide seksen, de kopvorm (vooraanzicht) van de vrouwtjes en de habitatvoorkeur(en) van de soort. Tevens geven de auteurs per soort nog bruikbare opmerkingen over identificatie, variabiliteit, verwante soorten, verspreiding en biologie. De habitats zijn verdeeld in 5 iconen die staan voor: 1. bos, struikgewas en tuinen, 2. bergen en veenlandschappen, 3. agrarische gebieden, 4. (laagland)heiden en 5. bloemrijke graslanden. Hommels die in Engeland voorkomen in één habitat zijn bijvoorbeeld *Bombus monticola* (bergen en veenlandschappen), *B. hypnorum* (bos, struikgewas en tuinen) en *B. distinguendus*, *B. humilis*, *B. sylvarum* plus *B. ruderatus* (bloemrijke graslanden).

Na de soortbesprekingen volgt nog een hoofdstukje over hommels en tuinen. Want tuinen in stedelijke gebieden herbergen tegenwoordig een grotere hommelmajtheid dan menig stukje platteland! Je kunt je

eigen tuin gemakkelijk aantrekkelijk(er) maken voor hommels door de aanplant van bepaalde tuinplanten en wilde bloemen (soorten worden opgesomd in 2 tabellen) en (aanmerkelijk moeilijker) het aanbieden van nestgelegenheid.

Voor de lezer die zich verder wil verdiepen in hommels wordt een aantal bladzijden gewijd aan het prepareren van hommels en wordt met behulp van foto's een mooi overzicht gegeven van alle mannelijke geslachtsorganen. Het boekje eindigt met enige literatuur om verder te lezen, nuttige adressen en een tabel met Engelse namen, voorzien van kritische commentaren, voor de hommelssoorten.

Kortom: een degelijk hommelsboekje in zakformaat, handig om mee te nemen tijdens wandelingen.

Field Guide to the
BUMBLEBEES
of Great Britain & Ireland

Website

Op de nieuwe website van Andreas Müller vindt je een overzicht van de palearctische Osmiini.
<http://blogs.ethz.ch/osmiini/>

Het genus *Hylaeus* in Nederland

Menno Reemer

Op het bureau van EIS ligt een stapeltje van Arie Koster's 'Het genus *Hylaeus* in Nederland' uit 1986 (Zoologische Bijdragen 36).

De leden van de sectie die hier graag een exemplaar van willen hebben, kunnen dit kenbaar maken door een mailtje met de adresgegevens te sturen naar: Reemer@naturalis.nnm.nl

Of een briefje per post aan: EIS-Nederland, Postbus 9517, 2300 RA Leiden.

Gedicht

Vespula

Geelzwart zacht zwevend zoekt de wesp
met kleine schokjes langs de plant
omhoog, omlaag, opzij stil zoemend
Vespula vulgaris verlangt vlees

Gif, gif hier daar en nog eens voor
de blinde bij. Haar poten spartelen
Ach gut.

Dode *eristalis tenax* verliest
kop, achterstuk, vleugels

Ja, ja kleinen, ik kom
met het malse middenstuk

Aad van Diemen
september 2009